

Městská knihovna v Praze

ČEŠTÍ
BÁSNÍCI
20. STOLETÍ

MAGOROVO BORÁGO

Ivan Martin
Jirous

Praha
2018

e-kniha

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

**MAGOROVO
BORÁGO**

/1981/

Znění tohoto textu vychází z díla [Magorova summa I](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Torst v roce 2015. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Ivan Martin Jirous: Magorovo borágo), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.1 z 16. 6. 2020.

OBSAH

I. BORÁGO	9
Radši bych byl sršeň a žral bych včely	10
Egeus	11
--- (Na citeru a černými strunami)	12
--- (Dej tam Norwegian Wood).....	13
--- (Jean-Paul Sartre seděl v parku)	14
--- (Položí-li se na meč)	15
--- (Položil Tě do vody plynoucí)	16
--- (Fialové oči koukají z vikýřů)	17
--- (Jestli by se andělé)	18
Zahrada Hesperidek	19
Da capo al fine.....	20
--- (Dokončený je komín)	21
Testament.....	23
--- (Aby se dosáhlo lesklých bílých větrů ve vlasech)	24
M 30	25
--- (Ty, který jsi stvořil vrata)	27
Julianě (II.)	28
V. B.	30
Tak nám začíná jaro	31
A jak nám pokračuje jaro	32
Po padesátých letech se mi stýská.....	33
--- (Miloval bych Tě i bez toho).....	35
II. POHŘEBNÍ HODY ZA OSTAPA.....	36
--- (Jiří Černého!).....	38
--- (Mezi třetí a čtvrté žebro)	39
--- (Drahý Heinrichu Bölle)	40
Láska	43

--- (Daníčkoví ptáka obřezali).....	44
(IV.).....	45
--- (Ve chvíli).....	46
Mezitím co prší.....	47
F. Ch.....	48
Pitralon.....	49
--- (Jestli mne necháš umřít dřív).....	50
K modlitbě sv. Bernarda k Panence Marii.....	51
Bèarnàn-Brighde's Wine.....	52
Komentáře k jednotlivým textům.....	53
Ediční poznámka.....	56

Pavlovi Zajíčkovi

Borágo dodává odvahu.
(anglické úsloví)

I.
BORÁGO

Radši bych byl sršeň a žral bych včely

To bych dopad!

Radši bych byl bourcem a chodil v hedvábných
šatech,

radši bych byl bavlna a do ní se halil,
radši bych byl déšť, který svlažuje sucho,
byl pole a osení, ne jarní, ale ozim,
který přežil zimu.

Radši bych byl plástev, jeden sklípek v ní,
kam by můj miláček včela-Mejla uložila, co tam
chtěla dát.

Radši potom, co se plástve prožerou strojkem,
byla jednou z voštin.

Radši bych byl listí, a radši podzim než léto
a zima.

Radši bych byl zebe než teplo.

Borágo! Borágo! Borágo!

Egeus

Už bych moh žít
jenom u moře,
už bych nemoh žít jenom umořen,
au,
v jamce

V důlku lebečním
John Silver radostně berlí mu!
Skarabeus eius, Eug. Brikcí!

Zajíček v jamce sedí sám,
černou známku mu podává
ta svině,
slepec

- - -

Na citeru s černými strunami
Aeólův vítr
se nevrátí na Kytéru?
Černé a bílé jsou také barvy,
říká Kandinskij,

blil jsem dneska od rána do noci,
dlouho,
duha ze země šplhala k mrakům,
lesklé a mastné chrámy jsem nastavěl na
jejím úpatí

Cisterna s plachtami smrdutými
naftou

Profukuje skrze listí
a mladé větvičky fičí
vítr

- - -

Dej tam Norwegian Wood,
říká,
dřevo,
plakali jsme dovnitř i navenek,
když se Ti to stalo,
když hráli na H. A. Yesterday,
plakal jsem dovnitř,
J. navenek

Když říkají Norwegian Wood,
vidím jehličí kdysi zelené,
teď modré,
nezlob se, má lásko,
vidím jehličí kdysi zelené, modré, rezavé,
nezlob se, opadává

Větve proč
zelené hory kdysi vysoké si

Pod jmelím už Tě nikdy nepolíbím

- - -

Jean-Paul Sartre seděl v parku,
pozoroval kořeny
a napadlo ho:
a to je to zření:

co kdybych se stal kořenem sám?

To mi prozradil Váša,
aristokrat,
že financoval PP desku.

Radši se na to měl vysrat.

- - -

Položí-li se na meč
ležící mezi,
ta láska k té, k níž se nedostane,
ho rozkrojí

Položí-li ji na kupku sena,
ta senoseč
nad jejich hlavami
je zadusí

Až Artuš
pěstí praští do kamenného stolu,
pěst stůl
nebo stůl ji ochromí

Okolo s vyčkáváním ruce na jílci

- - -

Položil Tě do vody plynoucí,
miloval Tě, vor,
za uplývání břehů kapradí

Chtěl bych být s Tebou v nebi

- - -

Fialové oči koukají z vikýřů
na nebi se sbírají mraky
stlouká se smetana světa

Z konifer opadává listí
a na listnáčích raší bodce

Od nyní budou všechny stromy jinan

- - -

Jestli by se andělé
ta radost
radovala z nás

Jestli by se andělé to světlo skvoucí bílé
lesklo i nás jeho odlesk

jestli stín jich andělů by
neztmav příliš vedle nás

jestli křidélka neúnavná
jestli šelestění perutí jestli vánek
stále vanoucí okolo nás
jestli ta přemíra lásky

Barvotisk jak ji přes lávku převádí
jestli by nevybled
kdyby visel na zdi
blízko nás

Zahrada Hesperidek

Pod tmou
pod tmavými stromy
je tma
kvíčaly
na jablcích zbylých
slunce se trochu třpytí
jinovatka se navrácí
do mrzne
je tma
pod tmavými stromy
tráva se barví do temně zelené
po ránu za obzor zalezla
zesvětlel svět
pozvolna rozevívá se jizva tiše
v břiše usmívá se dítě

osiky nad ně setřásají listí
šelestí sen a netopýři snášejí do hnízd

pootočila se zem?
nebo já sám jsem zaskočen úzkostí?

vánek nad nebeským předmostím
tiše povívá

Da capo al fine

Jak zlaté aury nad hlavami
s večerem zesínají
ústa se sama otvírají
k zívání
víčka klesají

Pára nad plotnou v blízkou dáli
pomalu mizí
Zbývá jen kuchyň s kýmsi cizím
koho jsme kdysi dobře znali

Kapka stéká po vápnu stěny
okolo okna s fuchsiemi
Tiše vře v bílé konvi voda

Čeho je škoda?
Nás je škoda

- - -

Dokončený je komín
cihlama vypálenýma
omítka na zdi drží
hořká se vypíjí
a zedníci sedí s rukama do klína
složenýma
májka se nade zdí svíjí
poledne stoupá k vrcholu tepla
A teď se ptám: kde je ta škvíra
kterou poleze do komína
Meluzína
nad světem plakat svoji píseň?

Dokončený je džbán
po zbytku hlíny lezou myši
keramická dílna se ztiší
Maxera sedí s rukama složenýma
kouká se na něj
v duchu se ptá:
kde zůstala ta prasklina,
skrz kterou vlhkost poleze
svobodně tam a zpátky
ve které pot
kterým keramika dýchá
v Anglii hrnkem
stal se sám?

Dodělal oko Bůh
a odpočívá
pozoruje ho a se ptá:
a proč ty slzy co se nasbíraly
ve všech mezerách jeho plují
proč nad mořem slzí
mrkají
plachty Théseovy?

Testament

Důlek po milování
když vstala než jsi odcházel
už neuvidíš

Ticho ve chvíli
kdy v parku znehybněly hrábě na shrabování
listí
než začali usínat ptáci
už neuslyšíš

Tou dobou v kouli křišťálové
orákulum se zamyslí

Na pěti linkách zlaté, zlaté
se křížky pohupují

cinká z údolí telátko

- - -

Aby se dosáhlo lesklých bílých větrů ve vlasech,
musíš si nechat vlasy dlouhé narůst,
aby ty vlasy dlouhé, plné vši,
vlasy nádherné,
lesklé, matné, smutné,
byly žebříky Jákobovými

Aby vši nesčetné předtím
zrodily hnidu světa

A jak ten vítr,
který povívá kam chce?
Jak ten vítr, který na mracích
odnáší hnidy
do bezpečí ochráněného světa,
jak ten vítr?

Jak vlhko, pokrývající mince měděnkou
ukazující tím obsah stříbra?

Meze, přijímající těla milenců
vlhké vlhké

M 30

Až na osice budeš viset jako Jidáš,
až jako náš Pán na smrt se vydáš,
až jako štěp, roub na jabloni Boží,
jako Štěpán, první ukamenován,
jako prst, kterým ukazuješ,
nehet na palci, lesk světla,
koule, překlopíš ji –
a vločky padají zpátky zvolna a zvolna
a zvolna zvolna dolů,
tvrdnou trny na trnkách,
přechází je mráz

Až na osice viset budeš jako Jidáš,
budu já Jan?
bude Magdalena Tě oplakávat?
Zesinají lesy,
vyschnou koryta řek, zvednou se stěhovaví ptáci
dřív?

bíle rozkvétají trnky
v lesích se usmívají lvi

* * *

A do ní padají vločky zpátky,
chechtá se smrt,
kosa se rozmachuje po trávě, která mizí,
hrad se vynořuje z vichřice bouře sněhu,

úhoř se svléká jako had
v chameleóna
potutelně se mění

Polož mi ruku na srdce
poslouchej jak buší
To v hlavě mi tikají hodinky

Naposledy se v Humpolci stěhovali švábi,
pivovar dýmal,
vonělo mláto, má milá,
pavůzy sena stlačovaly

křičel jsem ze sna

- - -

Ty, který jsi stvořil vrata
a závory,
Ty, který jsi dopustil,
aby se zeměplazi rozlezli
po všech končinách země,
vzpamatuj se, Pane můj!

Ty, ke kterému se rouhám,
ozbrojen jenom korouhví chřestící ve větru,
červenou s černým kalichem
nebo kohoutem,
alelujá!

Vzpamatuj mne, Pane můj!
Ještě jednou rozevři moře,
Pane.

Julianě (II.)

Nezasad' mi tam hortenzie,
má lásko,
ani po smrti hněvat s Tebou
bych se nechtěl

Když paví chvost obemyká zemi
jako třpytivý pás,
dost na tom, má milá,
je to ocas šelmy

Nemávej mi pavím perem,
což nestačí jeho křik,
který se rozléhá po celém okršleku země?
Dost na světě, který zdivočel,
ani na zemi s Tebou
hněvat bych se nechtěl

Nehled' na záři kolem,
má milá,
je to odlesk bronzových šupin hada,
přivři jen oči,
políbím Tě na víčka,
schováš se za bílé krystalky slzí

Pamatuješ,
jak prstíčkem kopalo, to dítě?
mateřídoušku zasad',
divoký tymián

jenom tam nesázej hortenzie,
má lásko

20. 3. 1981

V. B.

Polovina válu na nudle,
vzdálenější, se rozšiřuje do
ztracena a do stran.

Těsto se na okrajích
třepí.

Šumí jedle. Bělokoré,
ještě bělejší jejich kůra
je než předevcírem,
naposledy bělejší,
pozítří bude jinak.

Štrůdl se plní jablky.
Vlkodlak zavyl v dáli.

Tísni se dav. Aby mne
slyšeli ve chvíli slabosti.

Aby mne viděli ve chvíli
řvaní.

Nudle se krájí jemně, jemňoučce,
nastal čas nudlí.

11. 4. 1981 Stonařov

Tak nám začíná jaro

Vrátili se Petři
Ouda a Cibulka,
vrátil se Čárli.
Ty, kterýs ještě neseděl,
nežárli.
Nevíš, kolik ti zbývá neděl.

A jak nám pokračuje jaro

Z Petřů ještě sedí

Petr Uhl.

Hanička sama v plotě kůl.

Po padesátých letech se mi stýská

Na dačické porodnici
vybledlé vlají vlajky
korejská a čínská.

Před týdnem se mi tu narodila dcera.
Je to snad příznak, že éra
se vrací, kterou jsem včera
viděl jak přízrak,
přijeli esenbáci z Telče,
zeptat se jsem-li tam kde jsem
a zda tam budu,
mám-li tam někoho či
má-li někdo přijet?

Dva roky a šest dní jsem zase mezi živými.
Ušel jsem dneska patnáct kilometrů
a o tom, jaká byla oblaka,
psát nedovedu.
A taky nade mnou letěl čáp.

Plno mých přátel nic takového neuvidí dlouho.
Vašek, Petr Uhl, Gruntorád,
Quido Machulka.
Luter začal počítat svoje dny.

Ale, jak píšu v paralelní básni,
vrátili se Ouda, Cibulka a Čárli.
Ty, který přijdeš po nás, se zasni.
Nikdy jsme nebyli osamělí.
Tolik nás bylo.
Tak rádi jsme se měli.

2. 5. 1981

- - -

Miloval bych Tě i bez toho
A dal jsi mi Julianu Františku a Martu
Radost z dnešního dne na silnici
Tam za Červeným Hrádkem
Ale miloval bych Tě i bez toho

II.
POHŘEBNÍ HODY
ZA OSTAPA

*„Tady máte, čertovští Laši,
pohřební hody za Ostapa!“*

(N. V. Gogol)

- - -

Jiří Černego!

Za vocas d'ábbla si držel, blbe!

Vykouří si ho sám!

S d'ábblem ses nechal fotografovat, blbe,

sám se má vykouřit,

všechny chlupy na svym chlupatym ptáku,

si vykouřit!

Jiří!

Copak jsi nemoh prcat kozy?

Sám bych Ti ji podržel,

kundu!

Copak bys nemoh vybírat hnízda ptačí,

vypíjet vajíčka,

chovat se jako kuna?

Jako tchoř, kdyby ses choval, Jiří,

jako smradoch,

jako vejcožrout?

Radši vocas měls mít v ruce než vobraz,

Jiří!

Já, Magor, s Tebou bych honil si vocas,

a žral ten bílek, smaženej jako vajíčka,

Jiří.

Než toho hajzla!

- - -

Mezi třetí a čtvrté žebro
nasadíme trokar:
k uzoufání se koulejí slzy dolů
po strmé stráni.
Vybledly višně.
Hubnou líce, stahují se do ztracena.
Porazili Tataři Kyjevskou Rus.
Bojary položili pod prkna,
stoly dali na ně a hodovali. Ozývalo se
úpění bojarů.
Zachovala se jejich jména.
Fišer Bondy, Olga Havlová, Ivan M. Havel,
Jan a Jiří Rumlové, Karel Kyncl, Honza Bednář,
Jiří Hájek.
Eva Kantůrková, Ilja Storoženko,
Váňa Bierhanzl, Věra Šťovíčková.
Marcela Stárková.

Pomalu
poslušně praskaly jejich kosti.
Jan Šimsa, Jaroslav Mezník, Jiří Müller,
Milan Šimečka, Miroslav Kusý, Otáhal.
Zdeněk Jičínský.

Pomalu po nich lil se tuk.
Za Českou Třebovou začíná Ázie.

8. 5. 1981

- - -

Drahý Heinrichu Bölle,

Sovětský svaz, jehož moc je už tak hrozná,
že jeho jméno se mnozí bojí vyslovit,
Sovětský svaz, jehož moc je už tak hrozná,
že sám jeho název se stal tabuizovaným slovem
jako toten krvavec,
Sovětský svaz
požírání nejlepší z nás.
Teď se rozhodl sežrat Václava Havla.
Pravda,
žere i jiné, žere desítky a desítky milionů jiných,
o nichž si myslí, že je žere bezejmenně.
A žere je bezejmenně.
Naše slabost, netečnost a lhostejnost
mu to umožňuje.
Sežral Angolu, nic o nich nevíme.
Náš popel.
Sežral Etiopii, nic o nich nevíme.
Náš popel.
Sežral Jižní Jemen, nic o nich nevíme.
Sežral Vietnam.
Sežral Kambodžu.
Sežral Laos.
Náš popel.
Sežral Afghánistán, nic o nich nevíme.
Před mnoha lety sežral Litvu,
Lotyšsko a Estonsko,
nic o nich nevíme.

Sežral Besarábii.
Dávno jsme na ně zapomněli.
Sežral Ukrajinu.
Žere pomalu, byzantsky, plíživě, celej svět.
Je horší než plíseň.
Ale,
Heinrichu Bölle,
na to si nestěžuju.
Když jste se rozhodli mu to dát, dejte mu to.
Vy, Západ.

ALE AŤ NÁM NEŽERE VÁCLAVA HAVLA!

Ve svém Biliáru o půl desáté
máte nejkrásnější dělení lidí, které jsem poznal,
a od té chvíle jsem je přijal za své.
Dělení lidí na ty, kterým bych se vydal,
a na ty, kterým bych se nevydal.

Václavu Havlovi bych se vydal.

S půlnoční strany hory
padá sprška třešňových květů.
Dívám se na zátočinu, v které řeka vymílá břeh,
než se rozmyslí pokračovat dál.
Sleduju záští, s nímž establishment
promyšleně likviduje
nejlepšího člověka, kterého jsme kdy měli
kolem sebe,
vedle sebe
a s nímž jsme byli spolu.

V co doufá apokalyptická sovětská šelma,
když nás zasáhla zrovna do krku?
Když se chová jako šelma krvepijec?

Myslí si, když zatkla další,
že zapomeneme na Václava Havla?

Vy jste nenapsal jenom *Biliár o půl desáté*,
ale i *Irský deník*,
kde citujete irské přísloví:
Když Bůh dělal čas,
udělal ho dost.

Drahý Heinrichu Bölle,
Václav Havel sedí už třetí rok!
Zastaňte se ho znovu a ještě silněji,
pro lásku Boží!
Rozevřete nebesa, drahý Heinrichu Bölle!

V době, kdy jsme byli v temnotách,
zastal jste se nás.

Co můžeme dělat my odtud?
Lehnout si na struhadlo?
Myslíte, že ta krev,
že její čůrky někoho vzpamatují?
Pane Heinrichu Bölle,
pro lásku Boží,
osvobod'te Václava Havla!

1. června 1981

Láska

E. Burdonovi

Polož se doleva nebo vedle
M. Koch to řekl lépe než já:
Otoč mne na bok, má lásko, dokud
jsem nahý.
Má láska k Tobě nepřestává na
Tvém životě.
Možno-li, po smrti Tě budu milovat
ještě líp.
Až umřeš,
budu už milovat jenom Tebe.
To napsal můj guru E. Bondy.
Co k tomu můžu dodat.
Aspoň kdyby nic.
Juliana mi před časem řekla:
Já si myslím, že už mne nemáš rád.

- - -

Daníčkovi ptáka obřezali,
mně ho zařízli.
Je v tom nepochopitelný rozdíl.
Oběma se nám stalo totéž.
Tolik už se mi plete všechno,
že mi splývají slova
heron a heroin vjedno.
Nejvíc se mi vtírají
prostorové představy.
Měnění rubu, nalevo
a napravo.
Demonstrovat to můžu
jenom na nebi.
Obrátí-li se
nazpátek,
aby se konečně chovalo jako moucha ležící
po stropě.

(IV.)

K. Patchenovi

Všade v jetelových polích
a Dano, která z nich vybíráš čtyřlístky.
Dano, moje minulá a setrvačná láska.
Čmeláci oplodňující jetel opatrně
se vyhýbají Tobě, trhající
čtyřlístky.
Tvrdí se, že
nemohou létat.
Pán Bůh se na vrcholu nebeského
oblaku letmo usmívá.

- - -

Ve chvíli,
kdy jsem se potloukal napříč svým životem,
mě obklopovalo zděšení.
Rozhrnul jsem ho rukama,
zapudil jsem ho zpátky do obilí,
mezi plevel, vedle koukolu.
Modré chrpy, modřejší
než oči mých lásek,
narostly po celé výši nebe.
Díval jsem se udiveně směrem
k západu slunce.

Mezitím co prší

Potichouнку se smrky
kácejí mezi housle.

Rezonuje

cukr dojený z cecků javorů.

V narvaných kamiónech Rakušanů a
západních Němců skřípe

latentní hudba příští.

Už tehdy vyslovovali

Němci Dismasovo jméno

Celenka.

F. Ch.

Potulují se sviňky po kopcích,
lezou do štětín vši.

Tak daleko se to dostalo, že
se mne Franta zeptal:

Víš, co je to páteř?

A ostatní z naší přízně
dívají se dalekohledem po srnkách.

Nedávno – tři dny tomu nazad –
zpívali jsme v hospodě.

Radši jsem z toho zapomněl všechno
kromě toho,

že se srnka zjevila horalům v podobě

Panenky Marie.

Proč ten dalekohled neobrátili,
aby se jim v sklíčkách
zjevoval svět vzdálenější, méně
zřetelný.

Pitralon

G. Marcelovi

V tom lochu je další loch,
a uvnitř toho lochu je uzavřena další láhev
v lochu.

Není čas. Naděje je pohotovost duše.

Tedy znovu a rychleji.

Na stole stojí láhev s octem, má
na etiketě stůl, na kterém stojí láhev s
octem, na té láhvi je etiketa, na které stojí
láhev s octem ad infinitum.

To jsou díry do vesmíru, ale nejsou
černé.

Včera cestou na křtiny jsem vysvětloval
Davidovi,

co je to tabernákulum.

Popisoval jsem mu bezúspěšně

jak tabernákule je futrál

na jednu kouli,

kdežto tabernákulum je schránka na koule.

V Humbertu

je o tom hajzlovi,

co pižlal svýho fotra dovnitř koulí.

Můj miláček mezi předními

Neruda

mluví o slze, skvostné karbankuli.

Nepochybně má na mysli slzu

kanoucí z oka karbaníka,

kterému nepadá list.

- - -

Jestli mne necháš umřít dřív
polož mě k tomu dovnitř osení
nad kterým slunce stojí v zenitu
A komín starý cihelny
prosímtě vedle postav mi
aby stín v horku na mne pad
A čápi na tom komíně
aby klapali zobáky
A někdo kdo by kolem šel
letným pohlazením se dotk okraje toho osení

K modlitbě sv. Bernarda k Panence Marii

Markétě Němcové

Nejenom to, co nebylo slýcháno
nejenom plechový zvuk
mezzaniny na místě poschodí
ale ani to, co nikdy neuslyšíš
S úsměvem Věry Linhartové zašlapává hada.
Immaculata!
Immaculata!
Neposkvrněná,
přes všechny věky se přenášející na podušce
z atlasu,
sešitá z hedvábí protkaného zlatými nitkami.
V loubí z bouganvilley
budu velebit tvoje jméno.

Bèarnàn-Brighde's Wine

W. Sharpovi

Svatá nevěsto Brigito
oblitá září pampeliškového vína
v kterém pomalu lehají si pampelišky nazznak
Podívej se, sv. Brigito –
Ty, která ležíš poklidně a tiše
na úpatí pampeliškové stráně.
Vzpomeň si na nás, svatá,
když pijeme Tvoje víno.
Unaveně usedají včely na yzop a brutnák.
Tvrdí se, že to přežijou jenom
pampelišky a vrabci.
Cožpak to může být pravda?
Neřekl, že ani vlas, bez jeho vůle?

Komentáře k jednotlivým textům

Borágo dodává odvahu

V angl. orig. „I Borage always bring Courage“ (Sir William Hooker, 1785–1865);

xxx (Dej tam Norwegian Wood)

„Norwegian Wood“ a „Yesterday“ – písně od Beatles; „H. A.“ – rozhlasová stanice Hlas Ameriky;

xxx (Jean-Paul Sartre seděl v parku)

2. verš zd.: „že financoval PP desku“: míněno první album Plastic People Egon Bondy's Happy Hearts Club Banned, vydané v roce 1978 v Anglii a Francii; o podílu J.-P. S na podpoře tohoto vydání viz „Hnědá kniha“ o procesech s českým undergroundem, Praha 2012, s. 488, konec pozn. 295;

M 30

V roce 1981 bylo Milanu Hlavsovi třicet let. V některých smz. (a také v souborném knižním vydání z roku 1997) je text chybně pojmenován *M 50*, přičemž omyl byl nepochybně způsoben podobností strojopisného typu 3 a 5; oddíl básně *M 30* nacházející se pod třemi hvězdičkami byl původně samostatným textem;

xxx (Ty, který jsi stvořil vrata)

Pro vydání v *Magorově summě* oddělil autor mezerou 6. a 7. verš shora;

xxx (*Jiří Černego!*)

Suický rodák a signatář Charty 77 Jiří Černega byl skutečně odsouzen na jeden rok (1980–81) do vězení za to, že na oslavě svatby svých přátel sejmul portrét prezidenta Husáka ze stěny a nechal se s ním společně s ostatními hosty vyfotografovat;

xxx (*Mezi třetí a čtvrté žebro*)

12.–17. verš sh. původně tvořily pouze 4 verše;

xxx (*Drahý Heinrichu Bölle*)

9. verš zd.: v pův. smz. byl „Severní Jemen“ (a také v souborném knižním vydání z roku 1997). Tento omyl však autor opravil již v recitaci přeepsané v smz.; 2. a 3. verš zd. původně tvořily jeden verš;

Láska

3. verš sh.: „Otoč mne na bok, má lásko, dokud jsem nahý“: verš tohoto znění se ani v publikovaném, ani v nepublikovaném díle Milana Kocha nepodařilo dohledat, může jít však o parafrázi verše z básně Hóra Láv Ltd. (1972): „Zdvihni se na svůj levý bok Lásko! Políbím tě na straně, dokud jsem celý“, viz M. K.: Hóra Láv (vybrané básně), Praha 2006, s. 96; 5.–10. verš sh., Má láska k Tobě nepřestává...: jde o volnou citaci úryvku jednoho z textů z Bondyho básnické sbírky Totální realismus (1950); viz E. B., Básnické spisy I., Argo, Praha 2014, s. 97;

xxx (*Jestli mne necháš umřít dřív*)

Ve faksimilovém vydání tohoto textu ve sborníku Humpolecký Magor (Praha 2007) je tento text rozdělen na 4 strofy (3 + 3 + 2 + 3 verše), je vyznače-

no „schůdkovité“ uspořádání, kdy 1. verš v každé strofě přesahuje ostatní; navíc je zde též přetištěna rukopisná autorova poznámka tohoto znění: „Tuto básničku považuju za nejlepší, kterou jsem kdy napsal.“; totéž faksimile ještě jednou otištěno v časopise Host, 28, č. 2, 20. 2. 2012, jehož hlavním tématem je život a dílo IMJ;

K modlitbě sv. Bernarda k Panence Marii

2. ř. zd.: ve 2. vyd. *Magorovy summy* (2007) nově opraven pravopis v gen. sg.: „bouganvilley“;

Bèarnàn-Brighde's Wine

Titul, jenž v keltštině znamená „pampeliškové víno“, doslova „víno pampeliškové Brigity“, je převzat z povídky, resp. legendy o sv. Brigitě od Fionny Macleod (= Williama Sharpa) Chůva Kristova (v překladu Jaroslava Skalického) viz F. M.: *Pověsti z Hebrid*, Brno 1997, s. 46–76, zejm. s. 75; „Vine“ opravil autor na „Wine“. Neopraveno však toto místo zůstalo v souborném knižním vydání z roku 1997.

Ediční poznámka

V našem vydání Jirousových básnických i prozaických textů, jak byly editorsky uspořádány Martinem Machovcem pro knižní publikaci *Magorova summa* z roku 2015 v nakladatelství Torst, z níž vycházíme, nejsou zahrnuty komentáře k původu a vydávání jednotlivých děl, jmenný rejstřík, seznam výběrové literatury. Připojeny jsou pouze poznámky k jednotlivým textům, přibližující čtenáři pozadí jejich vzniku a vysvětlující některé zmiňované skutečnosti.

Hlubší zájem o uměleckou tvorbu Ivana M. Jirouse uspokojí bohatý poznámkový aparát obsažený ve 3. svazku *Magorovy summy*, jenž je výsledkem záslužné precizní badatelské práce Martina Machovce a na který našeho čtenáře odkazujeme.

Redakce MKP

Ivan Martin Jirous

Magorovo borágo

Edice Čeští básníci 20. století
Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.1 z 16. 6. 2020

ISBN 978-80-7602-209-6 (epub)
ISBN 978-80-7602-210-2 (pdf)
ISBN 978-80-7602-211-9 (prc)